

FUNDACJA ROZWOJU DZIECI IM. J. A. KOMEŃSKIEGO

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁAŃ W 2021 r.

Trwająca pandemia COVID 19 oraz jej konsekwencje społeczne i gospodarcze sprawiły, że w 2021 r. musieliśmy zrezygnować lub ograniczyć wiele zaplanowanych działań, zmienić harmonogramy. Wykorzystaliśmy ten czas na przemyślenie naszych działań, zwłaszcza w kontekście wpływu pandemii na sytuację dzieci, ich rodzin oraz na system opiekuńczo-edukacyjny. Realizowaliśmy zadania strategii Fundacji 2023, która określa nasze priorytety na dwa najbliższe lata.

I. REALIZACJA PLANU STRATEGICZNEGO FUNDACJI

W 2021 r. realizacja celów strategicznych Fundacji przedstawiała się następująco:

CEL 1. PROMUJEMY WARTOŚĆ I ZNACZENIE WCZESNEGO DZIECIŃSTWA, ZMIENIAMY/BUDUJEMY ŚWIADOMOŚĆ SPOŁECZNĄ

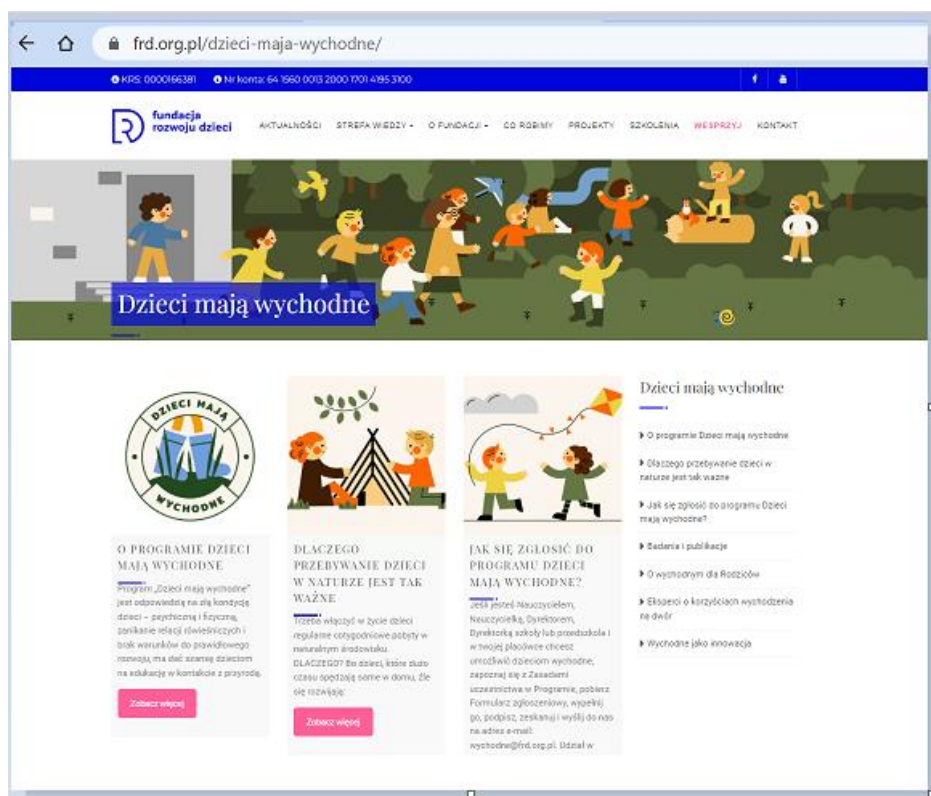
A. Realizowanie programu „Dzieci mają wychodne” – upowszechnianie zmiany postawy rodziców i nauczycieli wobec zdrowia i edukacji dzieci.

Zła sytuacja edukacji w Polsce i niekorzystne zmiany prawne w konsekwencji znacząco zmniejszyły aktywność nauczycieli i ich chęć do podejmowania ryzyka zmian. Z drugiej strony, niestety, potrzeby rozwojowe dzieci są w coraz większym stopniu niezaspokajane. Dotyczy to potrzeby ruchu, wyzwań fizycznych, kontaktu z rówieśnikami w sytuacjach otwartych, sprawczości i zwiększania odporności dzieci przez kształtowanie u nich umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach. Relacje nauczycieli z dziećmi się osłabiają, a nauczanie online szczególnie dla młodszych dzieci stoi w przeciwieństwie do zasad uczenia się i raczej zniechęca dzieci niż je rozwija.



W 2021 roku realizowaliśmy następujące zadania programu „Dzieci mają wychodne”:

- Przeprowadziliśmy pilotaż programu trwający od marca do końca czerwca 2021 r., w którym wzięło udział 2708 dzieci, 220 nauczycielek, 40 placówek (16 szkół podstawowych, 15 przedszkoli, 7 szkół z oddziałami przedszkolnymi, 2 świetlice gminne)
- Podsumowaliśmy pilotaż programu podczas webinarium zorganizowanym w dniu 15.07.2021 r. (<https://www.youtube.com/watch?v=ksPrJQKLg58&list=FL-ibWGT5tiO19izz8KXabhA>)
- Stworzyliśmy stronę www dla programu www.dziecimajawychodne.pl, zawierającą podstrony:
 - O programie Dzieci mają wychodne
 - Dlaczego przebywanie dzieci w naturze jest tak ważne
 - Jak się zgłosić do programu Dzieci mają wychodne?
 - Badania i publikacje
 - O wychodnym dla Rodziców
 - Eksperti o korzyściach wychodzenia na dwór
 - Wychodne jako innowacja



- Stworzyliśmy 4 filmy z ekspertami dot. zalet regularnych kontaktów dzieci z naturą
 - „Na dworze konflikty się rozwiewają” – Ula Malko, psycholożka
 - „Żeby być na dworze, żeby patrzeć daleko” – Mikołaj Markiewicz, trener widzenia
 - „Kluczem do odporności dzieci jest aktywność w naturze” – pediatra dr Wojciech Feleszko
 - „Można realizować podstawę programową w terenie” – pedagog, prof. Małgorzata Żytko



- Współpracowaliśmy z mediami:
 - uczestniczyliśmy w 4 audycjach radiowych (Tok fm)
 - powstał krótki film dokumentalny w ramach programu TVN „Uwaga”
 - 2 artykuły w Gazecie Wyborczej (wyd. ogólnopolskie i łódzkie)
- Stworzyliśmy grupę „Dzieci mają wychodne” (DMW) na facebooku, liczącą na koniec roku 1200 członków.
- Założyliśmy konto DMW na Instagramie, stale zasilane zdjęciami i filmami

Od września 2021 r. rozpoczęliśmy nabór placówek do kolejnego etapu Programu, do końca roku zgłosiły się 53 placówki (31 przedszkoli, 21 szkół, 1 zespół szkolno-przedszkolny), 218 nauczycieli, 2651 dzieci.

Dla nauczycieli w 2021 r. zorganizowaliśmy szkolenia:

- 8 szkoleń warsztatowych w terenie przyrodniczym „Dzieci mają wychodne – organizacja zajęć w terenie”.
- Bezpłatne onlinowe regularne spotkania superwizyjne z nauczycielami, początkowo w podziale na przedszkola i szkoły raz w tygodniu, od jesieni raz na miesiąc dla wszystkich nauczycieli – w sumie 19 spotkań.
- 1 szkolenie warsztatowe dla nauczycieli z drugiego naboru „Nauczyciel na wychodnym. Organizacja zajęć w terenie”.
- Placówki otrzymały emblemat do powieszenia w placówce „U nas dzieci mają wychodne”.



B. Kontynuacja Programu „Jakość od początku” (JOP)

• System ewaluacji jakości żłobków

W 2021 r. opracowaliśmy całościowy system ewaluacji jakości żłobków opierający się na „Standardach opieki i edukacji dzieci do lat 3”, wypracowanych w 2019 r. w ramach programu JOP. Założenia systemu:

- Ewaluacja realizowana przez naszych ekspertów oraz pracowników i rodziców danej placówki polega na analizie pracy żłobka lub klubu dziecięcego. Eksperti oceniają na dziesięciopunktowej skali spełnianie każdego z dziesięciu standardów jakości opisanych w „Standardach”: *Fundamenty i wartości, Kompetencje kadry, Praca pedagogiczna, Sytuacje codzienne, Żywnienie, Adaptacja, Współpraca z rodzicami, Aranżacja przestrzeni, Bezpieczeństwo i profilaktyka, Zarządzanie*.
- Ewaluacja nie jest kontrolą, jej celem nie jest ocenianie i wytykanie słabych stron. Raport i wszystkie wypracowane w procesie dokumenty stają się własnością danej placówki i od niej zależy zakres udostępniania czy upubliczniania wyników. Ewaluatorów obowiązuje zasada dyskrecji.
- Proces ewaluacji składa się z trzech etapów. Pierwszy to przygotowanie przez kadrę placówki materiałów na podstawie wytycznych otrzymanych z Fundacji, a także ustaleniem indywidualnego dogodnego dla placówki harmonogramu współpracy. Drugi etap dotyczy zbierania informacji na temat pracy placówki przez ekspertów i obejmuje m.in. obserwację i wywiady z dyrektorem/kierownikiem i opiekunami/ opiekunkami i rodzicami. Trzeci etap to przygotowanie przez ekspertów raportu końcowego. Cała procedura trwa około 3 tygodnie.
- Placówki, które przejdą proces ewaluacji pozytywnie, otrzymają certyfikat jakości.

Ze względu na zablokowanie kontaktów ze żłobkami spowodowane pandemią, pilotaż systemu ewaluacji odłożyliśmy na następny rok.

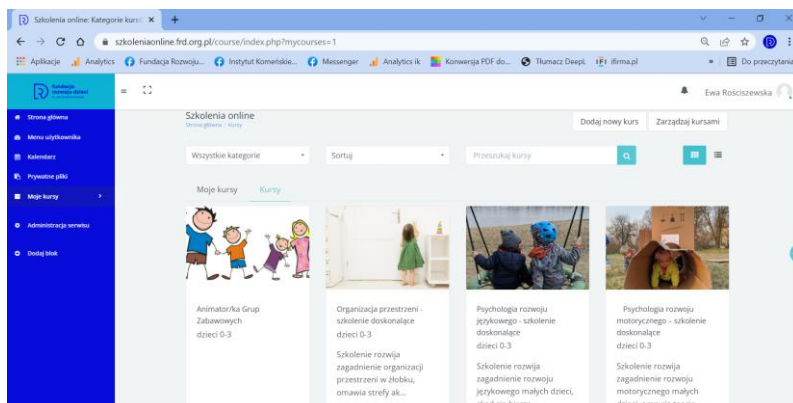
• Szkolenie „Opiekun/ka w żłobku lub klubie dziecięcym”

Stworzyliśmy 280-godzinne szkolenie kwalifikacyjne online „Opiekun/ka w żłobku lub klubie dziecięcym”, które zamieściliśmy na naszej platformie e-learningowej, opierające się o standardy jakości wypracowane w ramach programu „Jakość od początku” i w wielu punktach linkujące do strony www.najmlodsi.org.pl zawierającej standardy. Przeprowadziliśmy szkolenia kwalifikacyjne dla 4 osób.

CEL 2. PODNOSIMY KOMPETENCJE EDUKACYJNE RODZICÓW I OSÓB PRACUJĄCYCH BEZPOŚREDNIO Z DZIEĆMI (0-9) OTWARTYCH NA ZMIANY I NOWATORSKIE METODY EDUKACYJNE

A. Działalność szkoleniowa

- Powstało 12 szkoleń online, które zostały zamieszczone na naszej platformie e-learningowej.



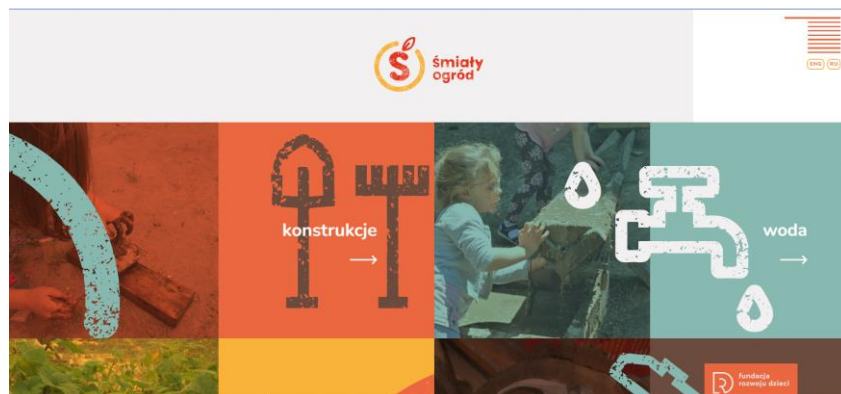
- Stworzyliśmy 2 całościowe oferty szkoleniowe (dla żłobków i dla przedszkoli) złożone ze szkoleń online, stacjonarnych i hybrydowych (część materiału przerabiana w ramach kursu online, część podczas warsztatów stacjonarnych). Podjęliśmy decyzję o realizacji szkoleń stacjonarnych dla zaszczerpionych uczestników.
- Podjęliśmy starania o uzyskanie stałej akredytacji MEiN dla Instytutu Komeńskiego Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli.

B. Inne działania

- Za pośrednictwem grupy DMW na facebooku (większość stanowią rodzice) i Instagramie stale dzieliłiśmy się wiedzą dotyczącą znaczenia kontaktu dzieci z naturą, ich potrzeb rozwojowych.
- Prowadziliśmy stałą pracę coachingową dla zespołów pedagogicznych w kilku placówkach – przedszkolach (także leśnych), żłobkach, ośrodkach przedszkolnych.
- W ramach projektu „Śmiały ogród” przygotowaliśmy onlinowy poradnik, upowszechniający ideę naturalnych placów zabaw.

Poradnik Śmiały Ogród krok po kroku przedstawia etapy tworzenia naturalnego placu zabaw dla dzieci. Znajdują się w nim:

- argumenty dlaczego warto tworzyć naturalne ogrody dla dzieci
- szczegółowe informacje, co dzieci mogą robić w Śmiałym Ogródku
- propozycje dotyczące osób, które mogą pomóc przy planowaniu i budowaniu Śmiałego Ogródku
- wyliczenia, jakie środki finansowe są potrzebne
- instrukcje jak zapewnić dzieciom bezpieczne korzystanie ze Śmiałego Ogródku
- metody pracy nauczycielek/li i przykładowe zajęcia z dziećmi
- wzory dokumentów



Poradnik (dostępny na stronie fundacji: <https://smialyogrod.frd.org.pl/>) zawiera też plany architektoniczne, zdjęcia i filmy, powstałe zarówno na etapie budowania Śmiałego Ogrodu, jak i podczas zajęć z dziećmi.

CEL 3. BUDUJEMY NIEZALEŻNOŚĆ FINANSOWĄ FUNDACJI

Najważniejsze działania w 2021 roku:

A. Rozwijanie działu szkoleń:

- Stworzyliśmy biznesplan działu szkoleń
- Stworzenie strategii promocyjno-marketingowej odłożyliśmy do czasu zamieszczenia wszystkich szkoleń na platformie e-learningowej, ze względu na to, że dopiero wtedy jesteśmy w stanie określić czas szkolenia oraz stopień trudności
- Pandemia i zmiany w prawie oświatowym oraz ogólna niepewność dotycząca statusu nauczycieli sprawiły, że nauczyciele mają mniejszą motywację do szkoleń. Najlepszy okres do kontraktowania szkoleń jest od sierpnia do listopada każdego roku (placówki wiedzą już, jakimi pieniędzmi na doskonalenie dysponują, a na początku roku szkolnego zwykle planowane są też szkolenia dla nauczycieli). W tym roku ta energia została zniwelowana przez zniechęcenie i negatywne emocje. Dodatkowo równolegle przesuwaliśmy nasze szkolenia do platformy online. Ze względu na to, że zgodnie z naszą filozofią doskonalenie polega w dużej mierze na zmianie postaw i kształtowaniu umiejętności, szkolenia online mogą być raczej uzupełnieniem właściwego warsztatu twarzą w twarz. Wniosek: czekamy na koniec pandemii, żeby w pełni móc realizować naszą ofertę szkoleń.

B. Wypracowanie oferty i sposobów docierania do biznesu

Stworzyliśmy listę zawierającą 600 adresów mailowych i telefonów do firm z branż: kosmetycznej, OZE, kancelarii prawnych, spożywczej, odzieżowych, firm w których pracują lub pracowali przyjaciele Fundacji i innych. Przygotowaliśmy komplet materiałów na który składały się: mail, infoulotka o Fundacji, informacja o Programie DMW, oferta dla partnera biznesowego oraz założenia budżetowe. Do większości firm maile rozsyłaliśmy przynajmniej dwukrotnie. Dzwoniliśmy również do firm do których była wysłana oferta współpracy w celu przedstawienia naszej propozycji współpracy.

W odpowiedzi na nasze propozycje w zdecydowanej większości przypadków nie otrzymaliśmy informacji zwrotnej. Część przedstawicieli firm podczas rozmów telefonicznych lub mailowo rozumiała nasze potrzeby i wyrażała uznanie dla naszych działań, informując jednocześnie o braku możliwości wsparcia finansowego. Przedstawiciele tych firm oferowali nam pomoc rzeczową w postaci przekazania swoich produktów (z czego nie skorzystaliśmy). W jednym przypadku weszliśmy we współpracę z producentem woderów (spodniokaloszy).

Wodery z logotypem „Dzieci mają wychodne”

Na podstawie podpisanej umowy o współpracy Firma AJ Group Sp. z o. o. wyprodukowała limitowaną serię woderów, czyli spodniokaloszy z logotypem „Dzieci mają wychodne”. Zgodnie z umową 5 zł z każdej sprzedanej sztuki wspiera realizację programu, a kupujący otrzymują 20% zniżki.

Współpracę rozpoczęliśmy w listopadzie i zaplanowaliśmy na 4 miesiące.



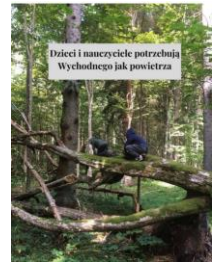
C. Realizacja kampanii 1%

Kampanię 1% realizowaliśmy w oparciu o program „Dzieci mają wychodne”:

- zamieściliśmy opracowane przez grafików banery 1-procentowe na stronie www.frd.org.pl, facebooku fundacji oraz facebookowej grupie DMW
- zamieściliśmy posty na FB oraz informacje na stronie www

D. Działania na rzecz zwiększenia rozpoznawalności Fundacji

- aktywne wykorzystanie mediów społecznościowych (Facebook, Instagram, strona www)
 - Facebook Fundacji
 - 8,4 tys. polubień – przez rok wzrost o 1,5 tys.
 - post o największym zasięgu: [Prośba do Nauczycieli i Nauczycielek](#) – zasięg 1,7 mln; 22,3 tys. reakcji/polubień; ponad 10 tys. udostępnień
 - drugi w kolejności post: „Dzieci i nauczyciele potrzebują Wychodnego jak powietrza” – 14,4 tys. zasięgu
 - Grupa „Dzieci mają wychodne” na Facebooku 1269 członków – 1034 aktywnych członków, maks. zasięg postów 872
 - Instagram „Dzieci mają wychodne” założony w kwietniu 2021 r.– 56 postów, 568 obserwujących, ok. 1406 kont, do których udało się dotrzeć.
- objęcie matronatem honorowym publikację „15 nieoczywistych kroków do pełni potencjału Twojego dziecka” autorstwa blogerki znanej jako Socjomatka.



E. Inne działania

- Współpraca ze Szkołą Główną Handlową
Nawiązaliśmy bezpośredni kontakt z Rektorem SGH Panem Piotrem Wachowiakiem, który przyjął naszą propozycję objęcia programu DMW patronatem honorowym. Konkretnie działania (m. in. promowanie idei wychodnego wśród studentów, współpracowników i partnerskich firm oraz nawiązanie współpracy z m. st. Warszawa) nie zostały na razie zapoczątkowane.
- W ramach poszukiwania funduszy na program „Dzieci mają wychodne” przygotowaliśmy zestaw materiałów promocyjnych do wykorzystania na portalu Zrzutka.pl. Ostatecznie zrezygnowaliśmy z otwarcia zrzutki – termin jej rozpoczęcia zbiegł się z kryzysem uchodźczym na granicy polsko-białoruskiej. Uznaliśmy, że w sytuacji dramatycznej sytuacji rodzin z dziećmi błąkających się bez pomocy w przygranicznych lasach, nie powinniśmy uruchamiać naszej zrzutki.

CEL 4. ZBUDOWANIE SIECI WSPÓŁPRACY Z „TRZECIM KRĘGIEM”

Zakładaliśmy opracowanie i wdrożenie planu pozyskiwania współpracowników, liderów opinii, influencerów, blogerów, aktywnych seniorów, którzy będą wspierać i promować działania Fundacji, zwłaszcza program „Dzieci mają wychodne”. Niestety nie udało nam się tego w pełni zrealizować. Rozpoczęliśmy prace na stworzeniu listy osób, które mogłyby być zainteresowane wspieraniem Fundacji. Nowych kontaktów szukaliśmy uczestnicząc w seminariach, konferencjach i spotkaniach, w których uczestniczyły osoby spoza dotychczasowego kręgu Fundacji. Między innymi włączyliśmy się w działania festiwalu „Empatia w działaniu”, w którym uczestniczą przedstawiciele samorządów lokalnych oraz przedsiębiorcy. Podczas festiwalu prezentowaliśmy Program „Dzieci mają wychodne”.

II. POZOSTAŁE DZIAŁANIA

1. Zakończenie współpracy przy 2 projektach finansowanych ze środków unijnych

(„Podniesienie kompetencji przedstawicieli podmiotów tworzących i prowadzących instytucje opieki nad dzieckiem do lat 3 w województwie kujawsko-pomorskim” oraz „Podniesienie kompetencji przedstawicieli podmiotów tworzących i prowadzących instytucje opieki nad dzieckiem do lat 3 w województwie pomorskim”)

W czerwcu 2021 r. ostatecznie rozwiązaliśmy umowę o współpracy z liderem projektów – Forum Rozwoju Regionalnego Polska Wschodnia

Powody rozwiązania współpracy były następujące

- przeciągające się zawieszenie szkoleń związane z pandemią.
- brak elastyczności lidera projektu oraz instytucji pośredniczącej- ministerstwa pracy rodziny i polityki społecznej co do przekształcenia szkoleń stacjonarnych w onlinowe,
- niemożność zaangażowania członków zarządu Dominika Kmity i Moniki Rościszewskiej-Woźniak do realizacji szkoleń jako trenerów – nasza praca przy tym projekcie okazała się wydatkiem niekwalifikowalnym.

Kontynuowanie współpracy przy tych projektach generowałoby dodatkowe straty finansowe, czasowe a jednocześnie w praktyce nie służyłoby realizacji misji Fundacji.

2. Upowszechnianie Grup Zabawowych – wniosek na dotację do programu Rita

W 2021 r. napisaliśmy i złożyliśmy w konkursie grantowym RITA – partnerstwo do potęgi wniosek, który zatytułowaliśmy: Grupy Zabawowe Plus w Tadżykistanie. Pod koniec roku 2021 dostaliśmy wiadomość, że nasz wniosek otrzymał dofinansowanie. Projekt będzie realizowany w 2022 r.

Planujemy przenieść na teren Tadżykistanu program, który pomaga matkom łączyć role rodzinne z pracą zawodową. Projekt jest kontynuacją naszej wcześniejszej współpracy, w ramach której powstało ok. 300 Grup Zabawowych dla małych dzieci i matek. Projekt będzie realizowany w dwóch regionach Tadżykistanu: Khatlon i Gorno-Badakhshan Autonomous Region. Pozwoli na rozszerzenie dotychczasowej oferty Grup Zabawowych o nowy komponent aktywizujący matki w ich życiu rodzinnym i zawodowym.

3. Działania w związku z kwalifikacją rynkową „Animowanie Grup Zabawowych

Wniosek o włączenie **Animowania Grup Zabawowych** do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK) kwalifikacji rynkowej złożyliśmy w 2019 roku. W 2020 r. trwał spór kompetencyjny między Ministerstwem Rodziny Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS) a Ministerstwem Edukacji Narodowej (MEN), dotyczący tego, które ministerstwo ma właściwości do rozpatrzenia naszego wniosku o włączenie do ZSK kwalifikacji rynkowej wraz z wnioskiem o nadanie uprawnienia do certyfikowania tej kwalifikacji. W połowie 2021 r., zgodnie z ustawą o ZSK spór rozstrzygnął Prezes Rady Ministrów. Rozpatrzenie naszego wniosku powierzono MEN. Do końca roku nasz wniosek był w dalszym ciągu rozpatrywany.

4. Współpraca międzynarodowa

- Symposium on Risky Play organizowane przez ISSA i Uniwersytet Artevelde w Belgii – seminaria zwiększające naszą wiedzę na temat znaczenia aktywności ryzykownych dla rozwoju dzieci.

- Global Lessons on Greening School Grounds and Outdoor Learning Virtual Program seminaria dotyczące włączania przestrzeni poza murami szkoły w edukację dzieci.
- Działania w ramach World Forum for Early Care and Education – Monika Rościszewska-Woźniak jako National Representative of Poland uczestniczyła w różnych przedsięwzięciach online promując programy Fundacji – zaproponowała prezentację na temat programu „Dzieci mają wychodne”, która ma być częścią konferencji w maju 2022 w Orlando (USA).
- W kwietniu uczestniczyliśmy w dorocznej konferencji członków International Step by Step Association.
- W grudniu uczestniczyliśmy w międzynarodowej konferencji „Dziecko z doświadczeniem migracji – wnioski z badań i wskazówki praktyczne”. Konferencja pokazywała, w jaki sposób można pomagać dzieciom migrantów w adaptacji językowej i kulturowej.

5. Optymalizacja kosztów administracyjnych

Ze względu na brak zewnętrznych dotacji (szczególnie finansowanych z Unii Europejskiej), intensyfikację naszej pracy online i zmniejszenie liczby stałych pracowników do jednej osoby, zdecydowaliśmy się na zamknięcie biura Fundacji przy ul. Flory. Daje to oszczędność w skali miesiąca rzędu 6 tys. zł. Działalność przenosimy do online, archiwum będzie znajdować się w dwóch lokalizacjach: Przedszkole Integracyjne, ul. Bieniewicka 32 oraz w dawnej siedzibie, ul. Flory 1/8, gdzie nowi najemcy zgodzili się udostępnić jedno pomieszczenie na przechowywanie zamkniętego archiwum. Termin wyprowadzki to 31 stycznia 2022.

Zainwestowaliśmy w sieć online, postaraliśmy się o licencje Microsoft Office 365 dla wszystkich pracowników Fundacji, co umożliwi onlinowe spotkania zespołu oraz wspólne tworzenie dokumentów.